

# Göndör Herman És Felesége Házassági Anyakönyvi Kivonata

Zemplén vármegye.

**Házassági anyakönyvi kivonat.**

| Fülszám | A nőgyógyász                                       |                               | A gyermekorvos                                         |                                                         | A házasságkötési tanúk családi és utóneve, lakóhelye | Házasságkötési kijelentések. Aláírás előtt csendes megfigyelés. Aláírások. |
|---------|----------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
|         | családi és utóneve, lakóhelye                      | családi és utóneve, lakóhelye | családi és utóneve, lakóhelye                          | családi és utóneve, lakóhelye                           |                                                      |                                                                            |
| 112     | Göndör Herman<br>Német<br>1883. márc. 23.<br>Lővön | Göndör<br>Hermán<br>Lővön     | Friedrich<br>Olga<br>1891. márc. 1.<br>Sátoraljaújhely | Friedrich<br>Hilma<br>1891. márc. 1.<br>Sátoraljaújhely | Pastó Csaba<br>Dr. Moskorts<br>Sátoraljaújhely       | Kalmay János<br>akár<br>Sátoraljaújhely                                    |
| 113     | 1883. márc. 23.<br>Lővön                           | Hermán<br>Hermán<br>Lővön     | 1891. márc. 1.<br>Sátoraljaújhely                      | 1891. márc. 1.<br>Sátoraljaújhely                       |                                                      |                                                                            |

Utólagos bejegyzések. — Kiegészítések.

12. 1. 17.

18. sz. melléklet az A. 11. 115. §-hoz.  
10. évf. 12. 1944.

Ez az anyu és az apu házassági anyakönyvi kivonata 1912-ből.

Apám, Göndör Herman, 1883-ban Lővön [később: Nyírlövő, Szabolcs megye] született. Nagyon vonzó ember volt, a zsidó iskola gyöngye, akit csak egyszer kellett beíratni, a többi már ment magától. Gimnáziumba vitték, ahol már a butább gyerekeket tanította ebédért. Novemberben az egyik tanítványának az anyukája megkérdezte tőle, hogy miért nem vesz még kabátot, mire ő azt felelte, hogy mert nincsen. Ez a "nincsen" elkísérte az állatorvosi főiskolán is, mert ott az albérleti szobában lavórból kellett mosakodnia, de a víz, amit este beleeresztett, reggelre fagyott volt. Végigjárta a Budapesti Állatorvosi Főiskolát úgy, hogy a Budai-hegyekben nem járt. Nem került arra sor, hogy a Budai-hegyekben kiránduljon. Tanítania kellett.

Ha beteg állathoz hívták, sose kérdezte, hogy lesz-e pénz vagy nem lesz, hanem ellátta az állatot, ha kellett éjszaka is, és ha hoztak neki járművet, akkor ment még falura is. Belelépett a csizmába, bricseszbe, ment, és sokszor úgy jött haza, hogy kilépett a ruháiból és a kádba bedobálta, a bolhák meg ottmaradtak a víz tetején, mert bolhás volt az állat és az istálló. Mindig ment, olyan nem volt, hogy ő nem ment, legfeljebb a trombózis után, mert akkor már nem mert biciklizni. Ilyenkor megkérdezte a tüneteket és -- minthogy telefon nem volt -- fölírta, hogy valószínűség szerint mi a baja az állatnak. Elmagyarázta a technikát, hogy hogyan kell beadni a port, amit ő adott.

Édesanyám 1891-ben, Sátoraljaújhelyen született egy valamivel polgáriasultabb család gyermekeként, mint apám. 52 születésnapját élhette meg, a többi már nem. 1944-ben elvitték Auschwitzba, ahol senki sem látta, mert valószínűleg rögtön a gázba vitték. Anyám olyan bájos volt, olyan természetes és tehetséges, hogy az elmondhatatlan. Hegedült, cimbalmozott is, és énekelt is. Ez a tünemény a hegedűjével egy cigányprímástól tanult, mert hegedűtanár akkoriban

még nem volt. Az anyám tudott kottát olvasni, megtanulta azt is. A négy polgárit [lásd: polgári iskola1] befejezte, és aztán a felsőbb lányiskolába is elküldték Aradra [lásd: lányiskolák], hogy ott tanuljon tovább. De anyukámnak ez nem hiányzott, mert ő maradt a természet gyermeke, nagyon eleven és nagyon sokszínű. Rendkívül kreatív is volt, olyan magyarperzsa szőnyeget produkált, amik megtévesztésig hasonlítottak az eredeti perzsa színeire. Anyám megalapozta a szőnyeget, aztán alkalmazott csomózólányokat. De nem üzletre készítette. Egyről biztosan tudom, hogy elajándékozta a háziorvosnak, mert orvos orvostól nem fogadott el pénzt, ezért 18 év után adott neki ajándékba egy nagy ebédlőszőnyeget, egy selyemperzsát, amiből egy kis darab nálam máig megmaradt. Amikor volt pénze, megrendelte a fonalat, ha elfogyott, akkor abbahagyta. Amikor újra lett pénz, folytatta. Volt kerekesszövőgépünk. Megtanulta a kesztyűvarrást és a batikolást is. Minden kézimunkát.

Én ismertem otthonról egy festményt, amit anyám festett. Gyerekként azt hittem, hogy az apám a szántóvető parasztember a képen. Egyszer azonban voltam a debreceni Déry Múzeumban, és láttam, hogy az a kép Munkácsy-kép. Anyám lemásolta. Gyönyörű matyó babát is készített, ami teljesen híven tükrözte a mezőkövesdi népművészetet.

Anyu nagyon jó előadó is volt, nagyon jól utánzott. Ha hazajött a piacról, nem kellett megmondania, hogy kivel találkozott, csak elkezdett az illető hangján beszélni, eljátszotta hogy mit mondott, és mi kitaláltuk. Anyám szerette a szabadságot, és nem volt okvetlenül a fegyelemnek, az engedelmisségnek a követője. Egy kicsit svihák volt anyám. És lehet, hogy még csinált is valamiből pénzt, mert honnan vett volna a bátyámnak, Lacinak sítalpat, ha nem pénzért?! Lacit ő támogatta burkoltan. Hogy honnan csinálta? Mert libára nem volt pénze, és jelentette: "Nem tudok libát venni, mert vége van a havi kosztpénznek." S akkor apám azt mondta: "Nincs pénz, nincs pénz". Aztán anyu utánanézett az éjszaka csendjében, hogy tényleg nincs-e pénz az apu zsebében vagy a kabátjában, és ha talált, akkor lopott.

Annyira elbűvölő volt, hogy elbűvölte a szüreten lévőket is, ahol apám is dolgozott, és rögtön beleszeretett. A szüret után, 1912. november 10-én volt az esküvőjük. Nagyon gyorsan ment, mert a szüret sem szokott szeptember előtt lenni. Nem is volt ez egy jól megalapozott házasság szerintem, de sokáig tartott.